

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΕΤΟΥΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ**

Φεβρουάριος 2021

Αριθμός Έκθεσης 02/2021

*Οποιαδήποτε αλληλογραφία για το παρόν έγγραφο να αποστέλλεται στη Ρυθμιστική Αρχή
Ενέργειας Κύπρου*

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ
ΔΕΚΑΕΤΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ**

Έκδοση 1.0

Αριθμός Έκθεσης 02/2021

Φεβρουάριος 2021

Οποιαδήποτε αλληλογραφία για το παρόν έγγραφο να αποστέλλεται στη
Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Περιεχόμενα

Άρθρο 1.....	4
Ορισμοί.....	4
Άρθρο 2.....	5
Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής	5
Άρθρο 3.....	6
Κατάρτιση και έγκριση Προγράμματος Ανάπτυξης	6
Άρθρο 4.....	8
Κατάλογος Μικρών Έργων και Προϋποθέσεις Υλοποίησης.....	8

Άρθρο 1

Ορισμοί

«Άδεια» σημαίνει την άδεια Κατασκευής, Ιδιοκτησίας, Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Συστήματος Μεταφοράς φυσικού αερίου.

«Αμέσως Προηγούμενη Ανοιχτή Διαδικασία» σημαίνει την πλέον πρόσφατη Ανοιχτή Διαδικασία η οποία οδήγησε σε σύναψη Συμφωνιών Σύνδεσης πριν την ανάπτυξη νέου Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης.

«Διαχειριστής» ή «Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς» νοείται ο κάτοχος άδειας Κατασκευής, Ιδιοκτησίας, Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Συστήματος Μεταφοράς φυσικού αερίου.

«Έργο Ανάπτυξης» σημαίνει έργο το οποίο προτείνεται από τον Διαχειριστή στο Σχέδιο του Προγράμματος Ανάπτυξης και αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη και εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς. Στα Έργα Ανάπτυξης περιλαμβάνονται και Μικρά Έργα.

«Έναρξη έργου» σημαίνει την ημερομηνία ένταξης ενός μη προγραμματισμένου έργου στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ή στον Κατάλογο Μικρών Έργων, όπως αυτά δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του. Η έναρξη ενός έργου δύναται να συνοδεύεται από προϋποθέσεις για την υλοποίησή του.

«Έτος» σημαίνει τη χρονική περίοδος δώδεκα (12) συναπτων μηνών, η οποία αρχίζει την 7 π.μ. της 1ης Ιανουαρίου ενός έτους και λήγει την 7 π.μ. της 1ης Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

«Ημερομηνία Έναρξης Έργου» σημαίνει την ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά η κατασκευή Έργου Ανάπτυξης ή Έργου Σύνδεσης.

«Ημερομηνία Έναρξης Λειτουργίας Έργου» σημαίνει την ημερομηνία κατά την οποία έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή, ο έλεγχος και οι δοκιμές όλου του έργου και είναι έτοιμο για τη βασική λειτουργία όλων των επί μέρους έργων από τα οποία απαρτίζεται. Η ημερομηνία αυτή για κάθε επί μέρους έργο καθορίζεται από τον επιβλέποντα του έργου ή, σε περίπτωση αυτεπιστασίας, από το Διαχειριστή. Μικροεργασίες που δεν επηρεάζουν τη βασική λειτουργία κάθε μεμονωμένου υποέργου καθώς και τη συνολική λειτουργικότητα του έργου δύναται να ολοκληρώνονται μετά την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης Έργου.

«Ημερομηνία Ολοκλήρωσης Έργου» σημαίνει την ημερομηνία κατά την οποία έχουν ολοκληρωθεί το σύνολο των εργασιών που αφορούν σε ένα έργο περιλαμβανομένων και όποιων μικροεργασιών.

«Κανονισμός 715/2009» σημαίνει τον Κανονισμό (ΕΚ) 715/2009 (ΕΕ L 211/36) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009,

σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2005.

«Κατάλογος Μικρών Έργων» σημαίνει τα Μικρά Έργα τα οποία έχουν περιληφθεί στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης καθώς και τα έργα τα οποία εμπίπτουν στην περίπτωση του Άρθρου 4.

«Κατευθυντήριες Γραμμές» σημαίνει το παρόν έγγραφο.

«Κατευθυντήριες Ανοιχτής Διαδικασίας» σημαίνει τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τον Τρόπο Διεξαγωγής Διαδικασίας Εκτίμησης Ζήτησης φυσικού αερίου στο Σύστημα Μεταφοράς από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς φυσικού αερίου και τη Σύναψη Συμφωνιών Σύνδεσης με βάση την Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 55/2021.

«Μικρό Έργο» σημαίνει το έργο ανάπτυξης, ενίσχυσης ή διασύνδεσης του Συστήματος Μεταφοράς, ο προϋπολογισμός υλοποίησης του οποίου δεν υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες [200.000] ευρώ.

«Νόμος» σημαίνει τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμους του 2004 έως 2020 (183(I)/2004), όπως εκάστοτε ισχύουν.

«Προγραμματισμένο Έργο» σημαίνει Έργο ανάπτυξης, ενίσχυσης ή διασύνδεσης του Συστήματος Μεταφοράς το οποίο περιλαμβάνεται σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης ή στον Κατάλογο Μικρών Έργων και η υλοποίηση του οποίου δεν έχει ολοκληρωθεί.

«Πρόγραμμα Ανάπτυξης» ή «Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης» σημαίνει το πρόγραμμα που καταρτίζει ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς σύμφωνα με τον όρο (7) της Άδειας Κατασκευής, Ιδιοκτησίας, Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

Όροι που δεν ορίζονται ειδικά στους παρόντες Κανόνες, έχουν την έννοια που τους αποδίδεται στο Νόμο, στους Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και στις Κατευθυντήριες Ανοιχτής Διαδικασίας.

Άρθρο 2

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν αποτελεί κατευθυντήριες γραμμές (εφεξής «Κατευθυντήριες Γραμμές») για τον τρόπο κατάρτισης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης σύμφωνα με τον όρο 7(4) της Άδειας.
2. Το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης συντάσσεται από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς ετησίως και αφορά στα επόμενα δέκα (10) Έτη.

3. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης συντάσσεται στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 3

Κατάρτιση και έγκριση Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Έως την 30^η Ιουνίου κάθε Έτους, ο Διαχειριστής καταρτίζει και θέτει σε δημόσια διαβούλευση Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς (Πρόγραμμα Ανάπτυξης). Ειδικά για την πρώτη φορά κατά την οποία ο Διαχειριστής καταρτίζει Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης, αυτό εκπονείται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) εβδομάδων από την ολοκλήρωση της Πρώτης Ανοιχτής Διαδικασίας.
2. Κατά την κατάρτιση του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης ο Διαχειριστής λαμβάνει υπόψη τα αναφερόμενα στον όρο 7(4) της Άδειας και τα αποτελέσματα της Αμέσως Προηγούμενης Ανοιχτής Διαδικασίας κατά τον όρο 8(1) της Άδειας.
3. Στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης περιλαμβάνονται διακριτά:
  - α) Τα έργα τα οποία εντάσσονται στο Σχέδιο για πρώτη φορά ως αποτέλεσμα της Αμέσως Προηγούμενης Ανοιχτής Διαδικασίας και για τα οποία έχει συναφθεί Συμφωνία Σύνδεσης (Έργα Σύνδεσης Χρηστών),
  - β) Έργα τα οποία προτείνονται από τον Διαχειριστή σύμφωνα με τον όρο 7(4) της Άδειας και αποσκοπούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς (Έργα Ανάπτυξης) ανεξαρτήτως του προϋπολογισθέντος κόστους υλοποίησής τους.
  - γ) Κάθε άλλο Προγραμματισμένο Έργο.
4. Για τα Έργα Ανάπτυξης, ο Διαχειριστής περιλαμβάνει στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης:
  - α) Τεκμηρίωση της σκοπιμότητας ένταξης του έργου στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης σύμφωνα με τα κριτήρια του όρου 7(4) της Άδειας.
  - β) Τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου και ο τρόπος υλοποίησης αυτού, με αναλυτική περιγραφή των επί μέρους σταδίων υλοποίησης και, ιδίως, του σχεδιασμού, της αδειοδότησης, της κατασκευής και της θέσης σε λειτουργία αυτού.
  - γ) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου με συγκεκριμένα χρονικά ορόσημα, μεταξύ των οποίων η Έναρξη Έργου, η Ημερομηνία Ολοκλήρωσης Έργου και η Ημερομηνία Έναρξης Λειτουργίας Έργου.
  - δ) Τεκμηρίωση της συμφωνίας του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του

έργου με το χρονοδιάγραμμα κάθε άλλου λειτουργικά σχετιζόμενου έργου περιλαμβανομένου ή μη στο Σχέδιο, ώστε να επιτυγχάνεται η έγκαιρη και εντός του προβλεπόμενου οικονομικού προϋπολογισμού επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Ανάπτυξης.

ε) Προϋπολογισμός κόστους, τρόπος χρηματοδότησης και τρόπος ανάκτησης των αντίστοιχων επενδύσεων

στ) Εκτίμηση σχετικά με την επίπτωση κάθε έργου στο Μέσο Κόστος Χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς, έναντι του οφέλους που προκύπτει από την υλοποίηση του σε σχέση με την ασφάλεια εφοδιασμού και την περαιτέρω διείσδυση του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

5. Προγραμματισμένα Έργα είναι τα έργα τα οποία:

α) Περιλαμβάνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Ανάπτυξης και συνεχίζεται η υλοποίησή τους στην περίοδο αναφοράς του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης,

β) Εντάχθηκαν στο Κατάλογο Μικρών Έργων και συνεχίζεται η υλοποίησή τους στην περίοδο αναφοράς του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης.

6. Την πρώτη φορά κατά την οποία ο Διαχειριστής συντάσσει Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης δεν υπάρχουν Προγραμματισμένα Έργα.

7. Στο Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης περιλαμβάνεται εκτίμηση του Διαχειριστή σχετικά με επίπτωση του συνολικού προϋπολογισμού των Έργων Ανάπτυξης και του τμήματος του προϋπολογισμού των Έργων Σύνδεσης το οποίο επιβαρύνει στον Διαχειριστή, στο Μέσο Κόστος Χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς έναντι του οφέλους που προκύπτει από την υλοποίηση των έργων αυτών σε σχέση με την ασφάλεια εφοδιασμού και την περαιτέρω διείσδυση του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

8. Η διάρκεια της Δημόσιας Διαβούλευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τεσσάρων (4) εβδομάδων.

9. Εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη της δημόσιας διαβούλευσης, ο Διαχειριστής, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης, υποβάλλει στη ΡΑΕΚ το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης τα οποία αναρτά και στην ιστοσελίδα του.

10. Εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την υποβολή του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης, η ΡΑΕΚ δύναται να ζητήσει από τον Διαχειριστή τροποποιήσεις του Σχεδίου οι οποίες αφορούν, ιδίως, στην συμπερίληψη έργου στο Σχέδιο ή στην αφαίρεση προτεινόμενου έργου από το Σχέδιο ή στην πλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων προκειμένου συγκεκριμένο έργο να ενταχθεί στο Σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη:

- α) Την πλήρωση των κριτηρίων του όρου 7(4) της Άδειας.
  - β) Την επίπτωση του συνολικού προϋπολογισμού των Έργων Ανάπτυξης και των Έργων Σύνδεσης Χρηστών ως προς το τμήμα του κόστους το οποίο βαρύνει τον Διαχειριστή στο Μέσο Κόστος Χρέωσης έναντι του οφέλους που προκύπτει από την υλοποίηση των έργων αυτών κατά την παράγραφο (7).
  - γ) Την ανάγκη εξασφάλισης της οικονομικής αποτελεσματικότητας προτεινόμενων έργων, μέσω μακροχρόνιας δέσμευσης Μεταφορικής Ικανότητας σε αυτά.
  - δ) Τη συμβατότητα του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης με το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης και τα περιφερειακά επενδυτικά προγράμματα σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου (β) της παραγράφου [3] του άρθρου [8] και της παραγράφου [1] του άρθρου [12] του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009.
  - ε) Τυχόν απόψεις του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΟΣΡΑΕ).
- στ) Κάθε άλλο στοιχείο το οποίο κρίνει ουσιώδες.
11. Ο Διαχειριστής, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της ΡΑΕΚ, καταρτίζει εντός ενός (1) μηνός τελικό Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης, το οποίο υποβάλλει προς έγκριση στη ΡΑΕΚ.
  12. Η ΡΑΕΚ εγκρίνει το Πρόγραμμα Ανάπτυξης εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την υποβολή του τελικού Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης κατά την παράγραφο (11) ή εφόσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις από τη ΡΑΕΚ, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή του κατά την παράγραφο (9).
  13. Το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης κοινοποιείται από τη ΡΑΕΚ στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.
  14. Το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα και στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ.

Άρθρο 4

Κατάλογος Μικρών Έργων και Προϋποθέσεις Υλοποίησης

1. Ο Διαχειριστής δύναται να προβεί στην υλοποίηση Έργων Ανάπτυξης ή Έργων Σύνδεσης τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία των Μικρών Έργων και δεν περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, εφόσον το προϋπολογισθέν κόστος του συνόλου των Μικρών Έργων τα οποία περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Μικρών Έργων και δεν έχουν ενταχθεί σε

Πρόγραμμα Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένου του προς ένταξη έργου, δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο εκατομμυρίων ευρώ (2.000.000) €.

2. Ο Διαχειριστής καταρτίζει και τηρεί Κατάλογο Μικρών Έργων, ο οποίος περιλαμβάνει τα έργα τα οποία εμπίπτουν στην παράγραφο (1) ανωτέρω.
3. Κατάλογος Μικρών Έργων δύναται να συντάσσεται μετά την έγκριση του πρώτου Προγράμματος Ανάπτυξης από την ΡΑΕΚ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή.
4. Κάθε μεταβολή του Καταλόγου Μικρών Έργων κοινοποιείται στη ΡΑΕΚ.
5. Στον Κατάλογο Μικρών Έργων αναφέρονται διακριτά για κάθε Μικρό Έργο τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και ο προϋπολογισμός κόστους υλοποίησης αυτού.
6. Ο Κατάλογος Μικρών Έργων επικαιροποιείται από τον Διαχειριστή:
  - α) Με την προσθήκη έργου, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την Ημερομηνία Έναρξης έργου, εφόσον πρόκειται για Έργο Ανάπτυξης, ή από την σύναψη Συμφωνίας Σύνδεσης, ή
  - β) Με την αφαίρεση έργου, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης Έργου ή,
  - γ) Με την απόφαση έγκρισης του Προγράμματος Ανάπτυξης από την ΡΑΕΚ οπότε και το σύνολο των Έργων τα οποία περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Μικρών Έργων διαγράφονται από αυτόν.
7. Ο Διαχειριστής οφείλει να προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την υλοποίηση των έργων που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Μικρών Έργων κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων.
8. Στην έκθεση παρακολούθησης εφαρμογής του Προγράμματος Ανάπτυξης, κατά το όρο 7(8) της Άδειας, περιλαμβάνεται χωριστή ενότητα σχετική με την παρακολούθηση εφαρμογής των έργων του Καταλόγου Μικρών Έργων των οποίων η Ημερομηνία Έναρξής τους είναι μεταγενέστερη της υποβολής του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης στη ΡΑΕΚ και συγχρόνως η Ημερομηνία Ολοκλήρωσής τους είναι προγενέστερη της επόμενης τακτικής υποβολής του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης στη ΡΑΕΚ κατά το Άρθρο 3 ανωτέρω.